

96667 - Karı ile kocayı bir kabirde defnetmek câiz midir?

Soru

Karı ile kocayı aynı kabirde defnetmek câiz midir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Şâfiî âlimlerinin çoğunluğu birden fazla ölünün bir kabirde defnedilmesinin câiz olmadığı görüşüne varmışlardır. Hanbelîlerin bir görüşü de bu doğrultudadır. Ancak (savaşta ölümler gibi) ölümlerin çoğalması, vebâ veya yangın veyahut da boğulma gibi toplu ölümlerin olması gibi zarurî hallerde her ölüyü bir kabre defnetmek zorlaştığı zaman, bu takdirde iki veya üç kişiyi bir kabirde defnetmek câizdir. Fakat şiddetli zaruret olmadıkça erkekle kadın birarada defnedilemez. Eğer defnedilecek olursa, ikisinin arasına bir engel olarak toprak konulmalıdır.

Nitekim Câbir b. Abdullah'ın -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği hadis buna (yani zarurî hallerde her ölüyü bir kabre defnetmek zorlaştığı için birden fazla ölüyü bir kabirde defnetmenin câiz olduğuna) delâlet etmiştir.

Câbir b. Abdullah -Allah ondan râzı olsun- şöyle demiştir:

كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَجْمَعُ بَيْنَ الرَّجُلَيْنِ مِنْ قَتْلَى أَحَدٍ فِي تَوْبٍ وَاحِدٍ، ثُمَّ يَقُولُ: أَيُّهُمْ أَكْثَرُ أَخْذًا لِلْقُرْآنِ؟ فَإِذَا أُشِيرَ لَهُ إِلَى أَحَدِهِمَا قَدَّمَهُ فِي اللَّحْدِ، وَقَالَ: أَنَا شَهِيدٌ عَلَى هَؤُلَاءِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَأَمَرَ بِدَفْنِهِمْ فِي دِمَائِهِمْ وَلَمْ يُغَسَّلُوا وَلَمْ يُصَلَّ عَلَيْهِمْ. [رواه البخاري]

"Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-Uhud şehitlerini bir kefen içinde iki kişiyi bir kabire koyarak defnediyor, sonra:

-Hangisi daha çok Kur'an biliyor? diye soruyordu.

İkisinden birisine işaret edilince onu kabrin ön kısmına (lahde) yerleştiriyor ve:

-Ben, kıyâmet günü bunlara şahidim, diyordu.

Uhud şehitlerini, yıkattırmadan kanlarıyla defnedilmelerini emretmiş, cenâze namazları kılınmamıştı." (Buhârî, hadis no: 1343)

Hişam b.Âmir'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

شَكُونَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ أُحُدٍ، فَقُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ الْحَفْرُ عَلَيْنَا لِكُلِّ إِنْسَانٍ شَدِيدٌ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ((
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: احْفَرُوا وَأَعْمِقُوا وَأَحْسِنُوا وَادْفِنُوا الْإِنْتِنِ وَالثَّلَاثَةَ فِي قَبْرِ وَاحِدٍ .
قَالُوا: فَمَنْ نُقَدِّمُ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: قَدِّمُوا أَكْثَرَهُمْ قُرْآنًا، قَالَ: فَكَانَ أَبِي ثَالِثَ ثَلَاثَةٍ فِي قَبْرِ وَاحِدٍ.)) [رواه النسائي واللفظ له
] والترمذي وأبو داود صححه الألباني في صحيح النسائي

"Uhud savaşından sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e şikâyette bulunduk ve dedik ki:

-Ey Allah'ın elçisi! Her ölen insan (her şehit) için bir kabir kazımak bize çok zordur. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

-Kabri derin ve güzel kazıyın.İki veya üç kişiyi bir kabre defnedin.

Sahâbe:

-Ey Allah'ın elçisi! Defnederken kimi öne alalım? Diye sordular.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

- Defnederken Kur'ân'ı en çok bileni öne alın.

Hişam b.Âmir şöyle dedi:

-(Babam da bu savaşta şehit olmuştu) da o bir kabirde üç kişinin üçüncüsü olarak defnedildi."
(Nesâî, hadis no: 2010. Lafız Nesâî'ye âittir. Tirmizî, hadis no. 1713. Ebû Dâvûd, hadis no: 3215.
Elbânî, Sahih-i Nesâî'de hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.)

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Zaruret olmadan iki erkeğin veya iki kadının bir kabirde defnedilmesi câiz değildir. İmam Serahî de bunun câiz olmadığını beyan etmiştir.

Şâfiî âlimlerinin çoğunun görüşü şu şekildedir: Musannifin (yani Muhezzeb kitabının yazarı Ebu İshak İbrahim eş-Şîrâzî'nin) sözü gibi, iki kişi bir kabirde defnedilmez. Bir grup âlim, iki kişinin bir kabirde defnedilmemesinin müstehap olduğunu beyan etmiştir. Ancak (savaşta ölümler gibi) ölenler çoğalırsa veya veba hastalığı gibi bir hastalıkta veya depremde veyahut toplu boğulma gibi durumlarda ölenler çok olur ve her ölüyü bir kabirde defnetmek zorlaşırsa, -yukarıda zikredilen Uhud şehitleri hakkındaki hadis gereği zaruret durumuna göre- iki veya üç veyahut daha fazla kişiyi bir kabirde defnetmek câiz olur.

Ashâbımız (Şâfiî âlimleri) şöyle demişlerdir:

Böyle durumda en fazîletli olanı kıbleye (lahde) konulur. Eğer ölenler erkek, çocuk ve kadın olmak üzere üç kişi olursa, önce erkek kıbleye konulur, sonra çocuk, sonra erkeklik ve kadınlık uzvu birlikte olan Hünsa, daha sonra da kadın kabre konulur.

Ashâbımız yine şöyle demişlerdir:

Evlat daha fazîletli olsa bile, babanın saygınlığından dolayı baba, oğlundan önce kıbleye konur. Aynı şekilde anne de kızından önce kıbleye konur. Zaruret olduğundan emîn olunmadıkça kadınla erkeği aynı kabirde defnetmek câiz değildir. Eğer zaruret olduğundan emîn olunursa, bu takdirde erkekle kadının arasına engel olması için toprak konularak aynı kabirde defnedilmesinin câiz olduğunda ihtilaf yoktur. Bu durumda erkek, kadının oğlu olsa bile erkek öne alınıp kıbleye konur." ("el-Mecmû' Şerhu'l-Muhezzeb", c: 5, s: 247)

Bazı ilim ehli, birden fazla kişinin bir kabirde defnedilmesinin sadece mekruh olduğu görüşüne varmıştır. Bu ise, Mâlikî mezhebinin görüşüdür. Ayrıca İmam Ahmed'in de iki görüşünden birisidir. Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye de -Allah ona rahmet etsin- bu görüşü tercih etmiştir.

Bu konuda daha detaylı bilgi için bkz: "el-İnsâf", c: 2, s: 551. Muhammed b. Abdullah el-Harşî,

"Şerhu Muhtasar Halil", c: 2, s: 134.

Başka âlimler ise, birden fazla kişinin aynı kabirde defnedilmesinin mekruh olmadığı görüşüne varmışlar ve şöyle demişlerdir: "Eğer bu terk edilirse, sadece daha fazîletlidir."

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Bana göre bu konuda en tercihli görüş, tıpkı Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye'nin tercih ettiği orta yol olan görüştür ki, o da bunu mekruh gören görüştür. Eğer daha önce birisidefnedilmiş ve o kimse kabrinde yer etmişse, o daha hak sahibidir. Bu durumda ikinci bir kişi onun üzerine defnedilmez. Ancak çok zaruri bir durum olursa, bu takdirde onun üzerine başka birisi defnedilebilir." ("eş-Şerhu'l-Mumti", c: 5, s: 369)

Allah Teâlâ en iyi bilendir.